

PREDGOVOR

Prošlost nas uči da je nespремnost da se shvate suštinske društvene promjene, zapravo, često "namjerni previd", odbijanje da se te promjene registruju, imala značajno veću cijenu od one koju bi imalo pravovremeno prilagođavanje izmijenjenom stanju stvari. Na globalnom planu, mi možemo da kažemo da je ono što je zapadnu civilizaciju održavalo politički najmoćnijom strukturom na planeti, upravo njen konceptualni aparat, informaciona struktura, koja je obezbjedila i održala razvoj zapadne nauke, tehnologije, formi političkog i ekonomskog organizovanja itd. Snaga Zapada ležala je, zapravo, u Ideji Zapada. Ukoliko se danas nalazimo u situaciji u kojoj su druge civilizacije i kulture, zahvaljujući ogromnom porastu i ubrzanju u procesima distribucije informacija, u stanju da na brži i efikasniji način postaju konkurentne kulturama Zapada, mi moramo biti spremni na to da će globalna slika sutrašnjice biti sasvim drugačija od one koju poznajemo danas.

Ekspanzija međuregionalne proizvodnje, deregulacija trgovine, porast međuzavisnosti između zemalja i njihovih ekonomija; sve su to bili faktori koji su kreirali potrebu brzog i neodložnog rekonstruisanja i kreiranja političkih ekonomskih, institucionalnih i pravnih sistema na nacionalnom i međunarodnom nivou koji će biti sposobni da odgovore zahtjevima novih globalnih fenomena.

Informaciono-komunikacione tehnologije (ICT) smatraju se jednim od ključnih faktora ili glavnih pokretačkih snaga

promjena u savremenom globalnom svijetu. Omogućavajući nesmetan informacijski tok na svim nivoima, veliku transparentnost podataka, informacija, znanja i značajnu dostupnost svih dijelova tržišta, kako velikim tako i onim srednjim i malim učesnicima, ICT otvaraju nove perspektive za vlade, kompanije i ljude pojedinačno. Sa druge strane, veća ili manja dostupnost i raspoloživost ICT potencijala vodi ka novim linijama razdvajanja između onih koji su shvatili značaj i adekvatno počeli da primenjuju nove ICT alate i tehnologije i onih koji to nisu sagledali i nisu dali dovoljan stepen prioriteta transformaciji svojih ekonomija prema društvima zasnovanim na znanju i korišćenju ICT potencijala.

U savremenoj fazi razvoja malo je aktivnosti u kojima ICT ne igra direktnu ili indirektnu ulogu. IC tehnologije predstavljaju "nerve i arterije" savremene informacione ekonomije olakšavajući i podržavajući globalne tokove informacija, kapitala, ideja, robe, usluga i ljudi. Na taj način, ICT direktno transformiše savremene načine poslovanja, trgovanja i organizaciju samih tržišta. Takođe, one revolucionišu način učenja i podjele znanja i omogućavaju značajno veće učešće svih država, regiona, kompanija i pojedinaca u poslovanju, doprinoseći tako promociji i ubrzanju ukupnog ekonomskog, društvenog i ljudskog razvoja u svijetu.

Pored činjenice da je jedna trećina evropskih domova sada povezana na Internet, da skoro dvije trećine Evropljana ima mobilne telefone, a oko polovine radnika u Evropi koristi kompjutere u svom poslu, statistika pokazuje i značajno manje vrijednosti ostvarene elektronske trgovine u Evropi u odnosu na SAD, kao i podatak da oko 35% evropskih kompanija posluje elektronski prema 50% američkih. Shvaćanje da primjena digitalne tehnologije postaje ključni faktor ekonomskog rasta i povećanja zaposlenosti, kao i svijest da je evropska reakcija na novu digitalnu ekonomiju, ili e-ekonomiju, relativno spora, prije svega zahvaljujući jakoj logici

ekonomije tradicionalnih industrija u Evropi, doprinjeli su kreiranju i usvajanju Inicijative pod nazivom eEurope - Informaciono društvo za sve (An Information Society for All). Evropska unija je konstatovala da se svijet nalazi na pragu fundamentalne promjene u društvenim odnosima i načinu proizvodnje, i da je neophodna brza, odlučna i konkretna aktivnost zemalja članica kako bi Evropa ne samo zadržala svoj ekonomski nivo razvoja u novim uslovima, već i suštinskim promjenama u oblasti zakonodavstva, regulative, standardizacije, obrazovanja, socijalne politike i privrede obezbjedila da „do 2010. postane u svijetu najkonkurentnija i najdinamičnija ekonomija koja se zasniva na znanju, sa usavršenim modelom zapošljavanja i povećanom socijalnom kohezijom“. Ovaj novi oblik društvenih odnosa i načina proizvodnje nazvan je „Informaciono društvo“, a akcioni plan po kome će se suštinske promjene u Evropskoj uniji odvijati je nazvan „e-Evropa“. Kompletan koncept baziran je na sintagmi i paradigmi elektronsko poslovanje, koja je i osnovna tema ove knjige.

Autor